

Justitsministeriet bad Ægteskabsudvalget af 1969 om en udtalelse over betænkningen. Udvalget meddelte, at man kunne tilslutte sig betænkningens flertalsindstilling om, at ægteskabslovens § 5 bør søges ophævet. Da udvalget imidlertid var betænkelig ved en stykvis ændring af loven, foretrak et flertal i udvalget, at bestemmelsens ophævelse afventede en samlet revision af ægteskabslovgivningen.

Det centrale Handicapråd har flere gange rettet henvendelse til Justitsministeriet om ophævelse af bestemmelsen.

Justitsministeriet er enig i, at bestemmelsen om, at sindssyge og åndssvage skal have tilladelse til indgåelse af ægteskab, ikke længere er tidssvarende og foreslår bestemmelsen ophævet.

10. Separations- og skilsmiseregler

10.1. Adgang til separation

Det foreslås, at en ægtefælle skal have ret til separation, uanset hvordan den anden ægtefælle stiller sig hertil.

Efter § 29 i den gældende ægteskabslov har ægtefæller ret til separation, når de mener ikke at kunne fortsætte samlivet og er enige om at søge separation. En ægtefælle har endvidere ret til separation, selv om den anden ægtefælle protesterer, hvis denne groft har forsømt familiens underhold eller groft krænket andre pligter over for ægtefællen eller børnene. Det samme gælder, hvis forholdet mellem ægtefællerne af andre grunde må anses for ødelagt, med mindre ødelæggelsen hovedsagelig beror på ægtefællens eget forhold, jf. § 30, stk. 1. En ægtefælle har endvidere ret til separation, hvis der foreligger omstændigheder, som ville give ham ret til at kræve skilsmisse, jf. § 30, stk. 2. Efter gældende lovgivning er der således i princippet ikke ensidig ret til separation.

Ægteskabsudvalget foretog i begyndelsen af 1970-erne en gennemgang af praksis, der viste, at domstolene kun nægter separation i meget få tilfælde, og siden har der kun været én Højesteretsdom og én trykt landsretsdom, hvor der blev frifundet for separationspåstanden.

I arbejdsgruppen var der enighed om, at der som foreslået af Ægteskabsudvalget og det norske udvalg og i overensstemmelse med finsk og svensk lovgivning bør indføres ensidig adgang for en ægtefælle til at få separation, uanset hvordan den anden ægtefælle stiller sig hertil. Der vil i alt væsentligt kun være tale om en kodifikation af allerede eksisterende praksis, og lovgivningen bør i tilfælde som det foreliggende tilpasses den praksis, som faktisk følges, således at reglerne giver et korrekt udtryk for de reelle muligheder for separation. Arbejdsgruppen har endvidere lagt vægt på, at et forslag om ensidig adgang til separa-

tion vil betyde en vigtig afdramatisering af separationsagerne, idet selve spørgsmålet om, hvorvidt der skal meddeles separation, ikke længere vil kunne give anledning til tvist mellem ægtefællerne. Der henvises nærmere til betænkningen, side 35-38.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens forslag om, at enhver af ægtefællerne altid skal have ret til separation uden at skulle angive eller godtgøre en grund. Der henvises til lovforslagets § 29, der skal afløse de gældende regler i § 29 og § 30.

10.2. Kravet om samlivsophævelse

Efter den gældende § 31 bortfalder separationens virkninger for fremtiden, hvis ægtefællerne genoptager samlivet.

Arbejdsgruppen har fundet, at dette krav bør opretholdes. Der henvises til betænkningen, side 22-25, side 33-34 og bemærkningerne til § 30 i lovudkastet.

Præsidenten for Østre Landsret, Foreningen af statsamtjurister og Overpræsidenten for København har udtalt sig imod en ændring af den gældende bestemmelse om samlivsophævelse, idet den formulering, der er foreslået af arbejdsgruppen, efter deres opfattelse vil kunne skabe uklarhed og tvivl om kravet til samlivsophævelse.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke grundlag for at ændre bestemmelsen, bortset fra en sproglig præcisering, der svarer til en ændring, der allerede er foretaget i myndighedslovens § 12.

10.3. Separationstidens længde

Efter den gældende lovs § 32 har enhver af ægtefællerne ret til skilsmisse, når de efter opnået separation har levet adskilt i 1 år og ikke senere har genoptaget samlivet.

Det foreslås, at separationstiden fortsat skal være 1 år. Er ægtefællerne enige om at ønske skilsmisse, foreslås det dog, at separationstiden nedsættes til 6 måneder.

Arbejdsgruppen har ligesom Ægteskabsudvalget og det norske udvalg fundet, at separationsperioden som udgangspunkt fortsat bør være af 1 års varighed. Der henvises til betænkningen, side 42-43. Hvis separationsperioden skal være en realitet som prøvetid i de tilfælde, hvor den ene af ægtefællerne ønsker at fortsætte ægteskabet, kan den vanskeligt være kortere end 1 år.

I tilfælde, hvor ægtefællerne er enige om at ønske skilsmisse, er det efter arbejdsgruppens opfattelse tilstrækkeligt, at de har været igennem en separationsperiode på 6 måneder. Ægtefællerne kan i denne periode nå at overveje deres fremtidige situation, samtidig med at de får hinanden og deres konflikter på afstand.